

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce

Název studijního oboru	Speciální pedagogika pro vychovatele
Kód studijního oboru	7506R029
Typ studia	bakalářský
Forma studia	prezenční a kombinovaná
Specializace	Etopedie a psychopedie
Platnost od	1. 11. 2019

SPECIÁLNÍ A INTEGRATIVNÍ SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

1. Základní pojmy speciální pedagogiky.

Předmět (širší a užší pojetí), cíle, úkoly, metody. Postavení speciální pedagogiky v soustavě věd. Systém speciální pedagogiky – vnitřní členění speciální pedagogiky na dílčí vědní obory v České republice. Základní kategorie cílových skupin ve speciálně pedagogických oborech. Normalita a abnormalita ve speciální pedagogice. Typy vývojových vad a jejich charakteristika. Etiologie postižení a jejich prevence.

2. Historie vědního oboru speciální pedagogika ve světě a v České republice.

Významné osobnosti – zástupci jednotlivých vědních oborů speciální pedagogiky a jejich přínos pro speciálněpedagogickou teorii a praxi.

3. Změna paradigmatu v naší speciální pedagogice v 90. letech 20. století.

Model medicínský, sociálně patologický, model prostředí a antropologický. Učení se globálnímu spoluzití. Posun společenského vnímání lidí s postižením majoritní společností – od defektu, vady a péče ke konceptu postižení jako dimenze kvality života a speciálních potřeb.

4. Proces socializace a resocializace lidí se speciálními potřebami.

Sociální učení – definice, nástroje, prostředky, fáze. Vývojová podmíněnost člověka v oblasti sociálního učení. Vývoj „já“ v pojetí hlavních teorií osobnosti.

5. Integrace/inkluze.

Objasnění pojmů integrace, inkluze, druhy a stupně integrace, definice školské integrace, inkluze. Srovnání integrace a inkluze v pedagogické strategii učitele, rozdíl mezi integrativním a inkluzivním vzděláváním v pojetí Evropského společenství. Podmínky pro inkluzivní výchovu a vzdělávání v České republice.

6. Podmínky pro inkluzivní vzdělávání.

Zakotvení inkluzivního/společného vzdělávání v aktuálně platné legislativě České republiky. Podmínky úspěšné inkluze směrem k dítěti/žákovi, k jeho rodičům, k rodičům ostatních dětí/žáků, k učitelům a škole, k

poradenským pracovištím. Podpůrná opatření ve vzdělávání. Formy vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami.

7. Kurikulární dokumenty ve výchovně-vzdělávacím procesu dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Strategické a koncepční dokumenty. Rámcové vzdělávací programy a jejich systém. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, vzdělávací oblasti, podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v základní škole. Školní vzdělávací program. Individuální vzdělávací plán a jeho návaznost na rámcový vzdělávací program. Proces tvorby, schvalování a obsah individuálního vzdělávacího plánu.

8. Systém poradenství ve školství. Význam poradenských služeb ve vzdělávání jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školská poradenská zařízení a jejich úloha ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, specializovaná poradenská zařízení. Aktuální legislativa upravující poradenské služby pro jedince se speciálními vzdělávacími potřebami.

9. Poradenství v sociálních službách.

Základní a odborné sociální poradenství dle aktuálního znění zákona o sociálních službách. Organizace lidí se zdravotním postižením v České republice a mezinárodní organizace lidí se zdravotním postižením. Transformace vzdělávání, péče a služeb pro osoby se speciálními potřebami v rámci resortu práce a sociálních věcí.

10. Moderní trendy v péči o jedince se speciálními potřebami.

Deinstitucionalizace, humanizace a další trendy.

11. Osobnost učitele a ředitele školy v procesu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Žádoucí osobnostní rysy a odborné kompetence pedagoga a ředitele školy v procesu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zásady a charakteristika nedirektivní komunikace v prostředí třídy. Kompetence ředitele při zařazování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do výchovně-vzdělávacího procesu.

12. Jedinci mimořádně nadaní.

Vymezení problematiky nadání, talentu, schopností, vloh. Charakteristické projevy chování nadaného jedince v jednotlivých vývojových fázích. Specifika vzdělávání a výchovného vedení nadaných jedinců, vhodné organizační formy vzdělávání, legislativní ukotvení.

13. Lidé se sluchovým postižením.

Etiologie, klasifikace sluchových vad, sluchová protetika. Komunikační systémy, možnosti a podmínky edukace u jedinců se sluchovým postižením. Diagnostika v surdopedii. Zásady komunikace s lidmi se sluchovým postižením.

14. Lidé se zrakovým postižením.

Pojmové vymezení disciplíny tyflopédie. Etiologie, symptomatologie a klasifikace zrakových vad, možnosti speciálněpedagogické intervence. Specifika edukace a všeobecného rozvoje lidí se zrakovým postižením. Zásady komunikace s lidmi se zrakovým postižením se zaměřením především na slabozrakost a nevidomost.

15. Lidé s tělesným postižením.

Pojmové vymezení disciplíny somatopedie. Etiologie, symptomatologie a klasifikace tělesných vad, možnosti speciálněpedagogické intervence. Specifika edukace a všeobecného rozvoje lidí s tělesným postižením. Zásady komunikace s jedinci s tělesným postižením. DMO jako jedna z nejčastějších příčin tělesného postižení.

16. Lidé s chronickou nemocí.

Definice chronicity, chronické nemoci a jejich vliv na edukaci. Volnočasové aktivity a profesní příprava jedinců s chronickou nemocí. Léčba a adaptace na nemoc (adaptační fáze rodiny a nemocného dítěte). Školy při zdravotnických zařízeních, jejich význam a úkoly. Herní terapie, osobnost herního terapeuta.

17. Lidé s kombinovaným postižením.

Kategorizace kombinovaných vad dle hloubky postižení a dle symptomatologie. Etiologie, výskyt, cíl péče. Specifika lidí s hluchoslepotou. Plánování intervence u jedinců s vícenásobným postižením (analýza výchozí situace, určení cíle intervence, přiřazení speciálně pedagogických opatření). Bazální stimulace a Snoezelen. Typy komunikace užívané u lidí s vícenásobným postižením. Alternativní a augmentativní komunikace.

18. Lidé s parciálními nedostatky.

Specifické poruchy učení, definice, etiologie, klasifikace, diagnostika. Charakteristika základních druhů specifických poruch učení. Doporučené postupy pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení. Aktuálně platná legislativa upravující edukaci žáků se specifickými poruchami učení.

19. Lateralita

Vymezení pojmu, typy a stupně lateralit. Změna pohledu na lateralitu v historii. Vztah lateralit a komunikace. Diagnostika lateralit. Možné sekundární důsledky nerespektování preference dominantní ruky. Doporučené postupy pro práci s dětmi, které preferují levou ruku.

20. Lidé se sociokulturním znevýhodněním.

Definice sociokulturního znevýhodnění, funkce přípravné třídy základní školy a její legislativní zakotvení. Strategie ve vzdělávání minorit se zaměřením na romské etnikum.

21. Lidé v seniorském věku.

Stáří a stárnutí – vymezení pojmů. Gerontologie, geriatrie, gerontagogika. Potřeby seniorů a jejich rodin. Organizace sociálních služeb pro seniory. Geriatrická a gerontologická diagnostika. Cíle a funkce výchovy seniorů.

22. Speciálněpedagogická diagnostika a poradenství.

Definice diagnostiky, diagnózy, druhy diagnostiky, speciálněpedagogická diagnostika dle zaměření. Úkoly speciálněpedagogické diagnostiky v raném, předškolním a školním věku. Speciálněpedagogické poradenství (vymezení poradenství, druhy poradenství, organizace a instituce, vztah mezi poradenstvím a terapií, cíl a metody poradenské práce).

23. Ontogeneze dítěte s postižením a raná péče.

Raný věk dítěte s různými druhy postižení a specifika jeho vývoje. Charakteristika rané péče, cílové skupiny, oblasti podpory, průběh poskytování služby, principy rané péče. Rodičovství a sourozenectví ve vztahu k dítěti s postižením – kvalita života jednotlivých členů rodiny. Proces postupné akceptace postižení u dítěte ze strany rodičů. Vliv jednotlivých stylů rodičovské výchovy na kvalitu života jedince s postižením.

24. Terapeutické přístupy v dětském věku.

Charakteristika a průběh terapeutického procesu u dětí, osobnost terapeuta. Charakteristika nejčastěji používaných terapií (jejich vymezení, obsah, formy, metody, prostředky, cíle).

25. Lidé s narušenou komunikační schopností.

Vymezení narušené komunikační schopnosti. Přehled jednotlivých druhů narušené komunikační schopnosti. Opožděný vývoj řeči, etiologie a klasifikace. Symptomatické poruchy řeči, narušení vývoje řeči u dětí s jiným primárním postižením či onemocněním.

PEDAGOGIKA VOLNÉHO ČASU

1. Pedagogika a její základní kategorie.

Pedagogika jako věda, její vztah k dalším vědním disciplínám. Struktura pedagogiky. Činitelé, principy a formy výchovy. Význam pedagogické teorie pro výchovně vzdělávací praxi. Základní pedagogické pojmy (vzdělání, výchovně-vzdělávací proces, subjekt, objekt ad.).

2. Smysl a podmínky výchovy – úloha výchovy v životě jedince a společnosti.

Definice výchovy, funkce výchovy, filozofická východiska, výchovné cíle, intencionální a funkcionální formy výchovy. Sebevýchova. Současné úkoly a trendy ve vzdělávání a výchově.

3. Hlavní složky výchovy v širším smyslu.

Složky výchovy. Výchovné cíle a jejich hierarchie. Formy výchovy, metody výchovné práce. Teorie výchovy. Filozofie a sociologie výchovy.

4. Historie výchovy ve volném čase a vývoj pedagogiky volného času.

Přehled vzniku a vývoje pedagogiky volného času. Pojetí pedagogiky volného času u nás a v zahraničí (např. v Německu).

5. Člověk, společnost a výchova ve volném čase.

Pojetí a funkce volného času. Čas jako základní fenomén pedagogiky volného času. Problematika volného času jako interdisciplinární téma. Moderní význam volného času. Aktivita jedince ve volném čase, přehled a charakteristika stěžejních potřeb vystihujících požadavky jedince v kontextu společnosti (např. rekreace, edukace, kompenzace).

6. Pedagogika volného času v systému společenských věd.

Pedagogická, psychologická, sociologická a filozofická determinace pedagogiky volného času.

7. Pojetí, typy a principy pedagogiky volného času.

Podrobnější charakteristika principů pedagogiky volného času.

8. Obsah výchovy ve volném čase.

Skupiny činností, které tvoří obsah výchovy ve volném čase. Míra činnosti ve volném čase. Časová kompetence jako nový cíl pedagogiky volného času.

9. Perspektivy a problémy pedagogiky volného času.

Praktická řešení otázek volného času. Osobnost jako východisko pedagogiky volného času. Dospělý člověk jako cílená perspektiva pedagogiky volného času. Volný čas jako společný prostor jedinců se speciálními potřebami a jedinců intaktních.

10. Specifika volného času v současné společnosti.

Privatizace a individualizace volného času. Volný čas jako potenciál kvality života. Oblasti volného času důležité pro současné mladé lidi. Rodina a její role ve volnočasové výchově.

11. Typologie volnočasových aktivit.

Typologie dle věku, pohlaví, vzdělání, lokality a dalším proměnným. Aktivity ve volném čase, obsahová náplň, klasifikace, význam, metody a formy práce. Výchova k hodnotám ve volném čase.

12. Význam hry.

Definice her a jejich atributy. Význam hry. Hra a hračka.

13. Příprava a vedení volnočasových akcí.

Animátor jako organizátor, chronologie přípravy celé akce, vyhodnocení, zpětná vazba, medializace. Zajišťování akce v jednotlivých oblastech (výchové, personální, ekonomické, zdravotní, technické apod.).

14. Pracovníci ve sféře volného času.

Aktuální taxonomie pracovníků v oblasti volného času. Obory pracovníků volného času podle druhů volného času (denní, týdenní, roční), kvalifikační předpoklady. Oblasti působení pracovníků volného času.

15. Osobnost pedagoga volného času.

Styly vedení skupiny, klima ve skupině. Využití pedagogické diagnostiky při výchově ve volném čase. Sebereflexe pedagoga volného času v oblasti výchovného působení. Odborné znalosti a osobní zralost pedagoga volného času. Strategie pro zvládání stresu.

16. Zážitková pedagogika.

Historie zážitkové pedagogiky. Principy a metody zážitkové pedagogiky. Význam zážitku v současné volnočasové výchově. Organizace tradičně spojené se zážitkovou pedagogikou.

17. Volnočasové aktivity se zaměřením na seniorský věk.

Význam volnočasových aktivit pro jedince seniorského věku. Konkrétní aktivity, kluby, spolky, organizace, soutěže.

18. Animativní pedagogika.

Vývoj a směry animace. Kulturní animace a její základní pilíře. Rozvoj skupiny (fáze rozvoje a jejich charakteristika).

19. Informální pedagogika.

Dialog jako hlavní metoda informální edukace.

20. Pedagogická komunikace a interakce ve volném čase.

Specifika a zásady pedagogické komunikace ve volném čase. Roviny komunikace. Problém kázně a svobody ve výchově. Autorita učitele a vychovatele.

21. Organizace a instituce působící v oblasti výchovy ve volném čase.

Školské instituce, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sdružení, spolky, kluby.

22. Vybrané právní normy důležité pro pedagoga volného času.

Aktuálně platná legislativa ve vztahu k osobnosti pedagoga volného času, k realizaci a zajištění aktivit ve volném čase.

23. Volnočasové aktivity jedinců s tělesným, mentálním a kombinovaným postižením.

Význam volnočasových aktivit pro jedince s uvedeným typem postižení. Konkrétní aktivity, kluby, spolky, organizace, soutěže.

24. Volnočasové aktivity jedinců se zrakovým a sluchovým postižením.

Význam volnočasových aktivit pro jedince s uvedeným typem postižení. Konkrétní aktivity, kluby, spolky, organizace, soutěže.

25. Využití dramatické výchovy a expresivních terapií ve výchově ve volném čase.

Dramatická výchova v systému výchovy. Metody a techniky využitelné pro osoby se speciálními potřebami. Přehled expresivních terapií a jejich využitelnost ve volnočasové výchově, s akcentem na jedince se speciálními vzdělávacími potřebami.

PSYCHOPEDIE

1. Psychopedie jako vědní obor. Historie vztahu společnosti k lidem s mentálním postižením.

Předmět psychopedie. Cíle a úkoly psychopedie. Odborná terminologie. Postavení v soustavě věd, vztah k jiným vědám. Významné osobnosti světové a naší psychopedie. Významné dokumenty a organizace ve vztahu k jedincům s mentálním postižením.

2. Vymezení pojmu mentální retardace.

Etiologie vzniku mentální retardace. Biologické a sociální příčiny. Výskyt mentální retardace v populaci.

3. Klasifikace mentální retardace.

Klasifikace dle 10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí. Charakteristika jednotlivých stupňů mentální retardace dle úrovně myšlení, řeči, psychického a somatického vývoje, emocí, chování, možností výchovy a vzdělávání.

4. Mentální retardace ve vztahu k demenci a pseudooligofrenií.

Diferenciální diagnostika. Dopad do oblasti kvality života.

5. Socializace lidí s mentálním postižením.

Specifika procesu socializace u lidí s mentálním postižením. Osamostatňování od pečující osoby i od rodiny, profesní role a její význam. Stigmatizace.

6. Dospělost a stáří lidí s mentálním postižením.

Specifika dospělosti a stáří u lidí s mentálním postižením. Péče o lidi s mentálním postižením v dospělosti a stáří.

7. Lidé s Downovým syndromem.

Vymezení Downova syndromu. Lidé s Downovým syndromem a jejich specifické postavení mezi lidmi s mentálním postižením.

8. Lidé s pervazivními vývojovými poruchami s důrazem na autismus.

Typy jednotlivých pervazivních vývojových poruch a jejich charakteristika – etiologie, symptomatologie. Vývojová podmíněnost percepčně-kognitivních funkcí a jejich specifika u jedinců s pervazivní poruchou, především se zaměřením na poruchy autistického spektra. Specifika ve výchově a vzdělávání lidí s autismem a lidí s dalšími pervazivními vývojovými poruchami (především TEACCH program) a poradenství.

9. Výchova a vzdělávání lidí s lehkým mentálním postižením.

Specifika učení, jeho cíle. Adekvátní výchovné zásady. Předškolní, základní a střední vzdělávání jedinců s lehkým mentálním postižením. Úpravy výstupů ve vzdělávání jedinců s lehkým mentálním postižením. Aktuálně platná legislativa.

10. Výchova a vzdělávání lidí se středně těžkým mentálním postižením.

Specifika edukace, její cíle. Adekvátní výchovné zásady. Předškolní, základní a střední vzdělávání jedinců se středně těžkým mentálním postižením. Aktuálně platná legislativa.

11. Výchova a vzdělávání lidí s těžkým mentálním postižením.

Specifika edukace, její cíle. Problematické výchovné a vzdělávací přístupy a postoje. Adekvátní výchovné, vzdělávací zásady. Předškolní, základní a střední vzdělávání jedinců s těžkým mentálním postižením. Aktuálně platná legislativa.

12. Výchova a vzdělávání lidí s hlubokým mentálním postižením.

Specifika edukace, její cíle. Problematické výchovné a vzdělávací přístupy a postoje. Adekvátní výchovné, vzdělávací zásady. Předškolní a základní vzdělávání jedinců s hlubokým mentálním postižením. Aktuálně platná legislativa.

13. Pojetí role asistenta pedagoga ve vzdělávání žáků s mentálním postižením.

Vymezení role asistenta pedagoga, jeho náplň práce, kompetence a spolupráce s učitelem. Modifikace přístupu asistenta pedagoga k žákům s mentálním postižením při zohlednění jejich vzdělávacích možností.

14. Rozumová, řečová, smyslová, hudební, výtvarná, pohybová a pracovní výchova na základní škole speciální.

Metody a postupy aplikované pedagogem.

15. Dospělost jedince s mentálním postižením. Výchova k partnerství a sexuální výchova.

Partnerství, rodičovství a sexualita osob s mentálním postižením. Etické aspekty.

16. Symptomatické poruchy řeči u lidí s mentálním postižením.

Symptomatické poruchy řeči u lidí s mentálním postižením. Alternativní komunikační systémy pro jedince s mentálním postižením (sociální čtení, nonverbální komunikační prostředky – Bliss systém, Makaton).

17. Využití alternativní pedagogiky v edukačním procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Daltonský plán, Otevřené vyučování, Začít spolu.

18. Koncept bazální stimulace a Snoezelen.

Podstata bazální stimulace, její využití v edukaci žáků s těžkým mentálním a kombinovaným postižením. Snoezelen a jeho využití u osob s mentálním postižením.

19. Systém škol a zařízení pro vzdělávání a výchovu lidí s mentálním postižením dle stupně postižení.

Společné vzdělávání jedinců s mentálním postižením. Vzdělávání ve školách zřizovaných pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Možnosti dalšího vzdělávání a celoživotního vzdělávání jedinců s mentálním postižením (kurzy na doplnění vzdělání, odpolední a večerní školy).

20. Aktuální trendy v péči o lidi s mentálním postižením.

21. Volnočasové aktivity u lidí s mentálním postižením.

Specifika a význam využívání volného času u osob s mentálním postižením. Volnočasové soutěže, abilympiády apod.

22. Poradenské služby pro lidi s mentálním postižením a jejich rodiny.

Aktuální legislativa vztahující se ke speciálněpedagogickému poradenství. Principy a metody spolupráce odborníků s rodinou – poradenský systém.

23. Předprofesní příprava a pracovní uplatnění jedinců s mentálním postižením.

Možnosti uplatnění lidí s mentálním postižením na trhu práce.

24. Osobnost psychopeda a jeho profesní etika.

25. Komplexní/ucelená rehabilitace.

Ucelená rehabilitace, její dílčí složky, metody, zásady a formy ve vztahu k lidem s mentálním postižením.

ETOPEDIE

1. Etopedie jako vědní obor.

Terminologie etopedie, předmět, cíle, úkoly, postavení v systému speciální pedagogiky, vztah k ostatním vědám, teorie a praxe etopedie, současné trendy.

2. Historický kontext přístupů společnosti k lidem s poruchami chování.

Významné tuzemské a světové osobnosti podílející se na rozvoji oboru, počátky ústavní péče.

3. Vymezení termínu porucha chování z pohledu různých vědních oborů.

Základní charakteristika poruch chování, klasifikace. Etiologické faktory poruch chování – monofaktoriální a multifaktoriální pojetí.

4. Otázka normy a normality.

Vývojová podmíněnost socializačního procesu u jedince bez a s dispozicí k poruše chování. Charakteristika projevů (raný školní věk, střední školní věk, puberta). Vývoj poruch chování, vliv sociálního prostředí.

5. Sociální deviace.

Příklady teorií deviantního chování. Hodnoty a hodnotová orientace jedince. Syndrom naučené bezmocnosti, sociální začlenění, vztah k celoživotnímu vzdělávání.

6. Otázka autoregulace a sebehodnocení dítěte.

Člověk s dispozicí k poruše chování a poruchou chování s dopadem pro oblasti sekundárního a terciárního vzdělávání. Otázka motivace. Individuální a sociální rozměr chování.

7. Diagnostické ústavy a střediska výchovné péče.

Druhy diagnostických pobytů, jejich význam, diagnostické metody, spolupráce s jinými institucemi (např. OSPOD, poradenská pracoviště). Úloha sociálního pracovníka při ovlivňování jedince a jeho rodiny. Možnosti a principy krátkodobé a ambulantní péče v etopedii. Střediska výchovné péče – úloha preventivních a krizových oddělení v resocializaci.

8. Ústavní a ochranná výchova.

Legislativní zakotvení, přehled zařízení určených k realizaci ochranné a ústavní výchovy dle věku klienta a dle zřizovatele. Resocializační přístupy v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Náhradní rodinná péče.

9. Osobnost mladistvého pachatele trestných činů.

Probační a mediační služba. Alternativní tresty uplatňované u mladistvých. Program zacházení.

10. Kriminalita mladistvých.

Otázka trestní odpovědnosti dětí a mladistvých. Legislativní ošetření v České republice.

11. Poruchy chování s lepší a s horší prognózou.

Klasifikace, diagnostika a diferenciací jednotlivých poruch chování s lepší a s horší prognózou.

12. Poruchy chování antisociálního rázu se zaměřením na mladistvé.

Obecná charakteristika antisociálního chování. Problematika agresivity a šikany, podstata agrese, druhy, skupinová dynamika šikanování, stupně šikany a jejich charakteristika, destruktivní účinky šikany.

13. Poruchy chování asociálního rázu.

Problematika lhaní, záškoláctví, krádeží, útěků. Způsoby řešení. Souvislost s otázkou sociální exkluze.

14. Děti s poruchami chování ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

15. Opoziční chování a neposlušnost.

Poruchy chování spojené s konfliktem s autoritou.

16. Sociální dovednosti učitele a vychovatele v procesu edukace.

Strategie řízení chování ve třídě, při akcích mimo školní prostředí, při volnočasových aktivitách. Společný postup školy a rodiny v podpoře jedince s poruchou chování. Edukační strategie ve třídách s žáky s poruchami emocí nebo chování – diagnostika, plánování dlouhodobé, krátkodobé, IVP, bodové systémy podpory žádoucího chování.

17. Prevence toxikomanií.

Metodické přístupy v oblasti primární, sekundární a terciární prevence. Peer programy. Nízkoprahová zařízení. Terénní práce. K-centra.

18. Zneužívání a závislost na návykových látkách.

Specifika prevence, vývoj, intervence a rehabilitace v individuální a sociální rovině, vliv závislostního chování na edukaci.

19. Hyperkinetické poruchy chování.

Charakteristika, etiologie, výskyt, vztah k poruchám chování nespecifického rázu. Primární a sekundární příznaky. Sekundární projevy dané poruchou v edukačním prostředí. Prevence kázeňských problémů u dětí s hyperkinetickým syndromem v rámci školy, třídy, pravidla kázně, hodnocení, vztahy s vrstevníky, otázka důslednosti učitele/vychovatele.

20. Úzkostné poruchy.

Generalizovaná úzkostná porucha, specifické úzkostné poruchy. Deprese v dětském věku. Osobnost dítěte s narušeným citovým prožíváním v prostředí školy. Léčba a pedagogický přístup k žákům s poruchami prožívání.

21. Poruchy osobnosti ve vztahu k poruchám chování u dospělých.

Disociální porucha osobnosti z pohledu MKN-10.

22. Sociálně patologické jevy.

Členství v závadové partě. Organizovaná kriminalita. Vandalismus. Psychické procesy – dynamika psychických funkcí v zátěžových situacích.

23. Role nevládních organizací při edukaci jedinců s dispozicí k poruchám chování.

CESOP, Podané ruce, Dům na půli cesty atd.

24. Osobnost člověka s poruchami chování.

Preventivní zaměření práce s jedincem s poruchami chování jako předpoklad zlepšení jeho kvality života. Syndrom naučené bezmocnosti, sociální začlenění, vztah k celoživotnímu vzdělávání, systém obran.

25. Azylové řízení v České republice.

Žáci – cizinci ve škole v České republice. Kulturní odlišnosti, stereotypy a předsudky a způsob práce s nimi, interkulturní výchova a vzdělávání.

Obsahová správnost	
Předkládající katedra	KSS
Jméno předkladatele	Mgr. Hana Ryšlavá, Ph.D.